

RDEČI PRAPOR

Glasilno jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 10:40 K, za pol leta 5:20 K, za četrt leta 2:60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna peti-vrstica, (širina 72 mm) za Posamezna številka 10 v. enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru.

1911.

Le še nekoliko ur, pa bo razveljavljen letošnji koledar. Pisati se začne leto 1911. Stara je navada, da si ljudje ta dan vzajemno voščijo srečo in mnogo dobrega. Kajti človek hrepeni po sreči neprenehoma in voščila za praznike, za god, za novo leto niso nič drugega kakor izraz tega večnega hrepenenja. Lepa šega, ki pa praktično ne učinkuje. Zakaj človeška sreča ni odvisna od človeške želje. Dober del naše usode je sploh izven naše moči. Na svet prihajamo, ne da bi nas kdo vprašal, če nam je všeč ali ne in umreti mora tudi tisti, ki bi rad večno živel. Od rojstva pa do groba je toliko »slučajev« v našem življenju, na katere ne vplivamo in ne moremo vplivati, da smo pogostoma podobni žogam, s katerimi se igrajo nevidne roke. In tako je kot skrajno nasprotje nauka o svobodni volji nastala vera v neizpremenljivo usodo, v fatum, v kismet.

Človeško življenje je še vedno velika uganka, ki se ne ukloni ne veri, ne znanosti. A če moramo priznavati skrivnosti, ki jih še nihče ni razkril, vendar spoznavamo, da je poleg neizpremenljivega, kar kljubuje vsaki volji, vendar v življenju marsikaj prepuščeno našemu spoznanju in našim močem. To od človeka odvisno plat življenja urediti tako lepo in dobro, kakor je na zemlji sploh mogoče, je naloga socializma. Z organiziranim smotrenim delom se imajo človeštvu olajšati tista bremena, katerih se sploh ne more iznebiti, in pribaviti največja množina užitek, ki se da doseči. Socializem ne more prečarati sveta in uresničiti vseh sanj; toda mnogo opravičenega hrepenenja lahko preustvari v resnico in mnogim željam, ki so danes neizpolnive, lahko zgradi podlago, na kateri se pozneje uresničujejo.

Voščila ob novem letu so tudi izraz mogočne v človeku živeče želje po novem, po izpremembi, po napredku. Kakor je posamezniku po nepremagljivem zakonu sojeno, da se razvija, tako stremi vse človeštvo deloma zavedno, deloma nezavedno, po razvoju in rasti. Iz otroških let sili v mladeniška, pa v moška ter kopni po najvišjih vrhuncih, po udejstvovanju vseh svojih sil, dokler vidi pred seboj življenje.

LISTEK.

Odločitev.

Spisal Etb. K.

Ko se je vračal domov, je sijalo solnce in grelo kakor ob najtoplejših poletnih dneh, dasi je bil že oktober. Bilo mu je sitno, ker ga je svetloba silila, da je moral misliti. A najrajši bi se bil otrešel vseh misli in zaspal. Glava mu je bila izmučena, a nove misli niso blažile in tolažile. Kajti bila so sama vprašanja in to je bilo huje od vsega.

Kdaj se reši teh vprašanj? Kakor da je to njegova usoda, da ga grize in grize po možganih in zahteva odgovorov. Zdaj bi moral biti gotov mož, dovršen človek. V žepu ima črno na belem, da so izpiti končani in da ve in zna vse, kar zahtevajo od mladega doktorja pravoznanstva. Zdaj bi bil torej lahko konec vprašanj. Saj jih je bilo že dovolj, že preveč za njegova mlada leta. Že vprašanja profesorjev, nekdanj v šoli, pozneje na vseučilišču in pred komisijami so mu prizadevala težke muke in brige. Zdelaval je pač vse izvrstno in odlično, toda malo kdo je slutil, kako trdo je šlo vse. Nikdar ni verjel sošolcem, če so se bahali, da so prečitali lekcijo pa so jo znali, ali pa da so si kar zapomnili profesorjevo predavanje. Če bi bilo učenje drugim tako lahko, bi ga bili morali prekašati. Zakaj so zaostajali za njim? Sama zavist je bila, pa so ga hoteli poniževati, kakor da je njegov duh slabši od njih. A poznal jih je in ničesar si

Socializem je realizacija tega stremjenja. Njegova naloga je zbrati vse raztrešene, tolikokrat se gubeče, brezplodne moči in jih, danes kaotično se sukajoče in vzajemno si nasprotujoče, združiti v harmonično celoto, ki pomeni korist in lepoto obnem.

V dosego tega cilja, najvišjega, ki ga more danes zasnovati človeški um, pa je neizogiben boj proti vsem zaprekam, razreden boj, ker so zapreke razrednega značaja. Gmotna beda milionov, ta največja nesreča naše dobe, ki ne ubija le telesno cele armade, ampak uničuje neštete duhove na škodo zadetih posameznikov in vse človeške družbe, je posledica razdelitve v gospodarje in sužnje, v bogataše in nemanice, v privilegirane in brezpravne. Obstanek razredov je največja ovira človeške sreče in napredek družbe je odvisen od tega, da izginejo razredi in zmaga vzajemnost vseh ljudi.

Do zmage vodi boj, samo boj. A ta boj morejo voditi le oni, ki imajo največ pričakovati od napredka. Nikakor se ne bodo za izpremembo bojevali tisti, ki so zadovoljni s sedanjim položajem in smatrajo vsako predrugačenje za izgubo.

Tudi slovenski delavci se ne morejo izogniti temu boju. Socializem more le tedaj obstati, če zmaga po vsem civiliziranem svetu. Uspeh delavstva v katerikoli deželi je tudi naš uspeh, ampak naše zaostajanje je tudi zaostajanje vsega delavstva. Samo združeni proletariat vseh narodov more premagati mednarodni kapitalizem vsega sveta.

Zato tudi za slovenske delavce ni druge poti kakor združitev v mogočno armado in boj, vsporedno in v zvezi z organiziranim delavstvom vsega sveta. Ob novem letu ne more biti zanje drugega voščila, kakor da bi jim prineslo to združitev in najboljše orožje.

Če pa želimo delavstvu, kar je zanj najbolj potrebno in najbolj koristno, moramo govoriti tudi pro domo sua. Zakaj najmočnejše orožje v osvobodilnem boju delavstva je njegov lastno časopisje. Dokler to orožje ne bo silno in ostro nabrušeno, ne more biti boj uspešen.

»Rdeči Prapor« je glavno glasilo jugoslovanske socialne demokracije in vedno je imel pred očmi glavne naloge, ki so važnejše od vseh drugih: Socialistično vzgojo in

izobrazbo delavstva ter boj z nasprotnikom. Tem namenom mora služiti socialističen list in Rdeči Prapor jim je služil po svojih najboljših močeh. Žal da so te moči preskromne v primeri z našimi željami. A to ni krivda izdajateljstva in uredništva, ki nimata drugih moči kakor tiste, ki prihajajo od delavstva samega.

Vsa dobrota in slabost delavskega časopisja je odvisna od delavstva. List z velikimi dohodki je lahko velik, ima lahko obširno uredništvo, daje lahko čitateljem bogato čtivo in raznovrstno gradivo. Ob majhnih dohodkih se mora list omejevati in more izmed najnujnejšega dati le to, kar je mogoče. Nihče ne hrepeni tako živo po povečanju kakor uredništvo. A s samim hrepenenjem se ne more napraviti nič stvarnega. Če hočejo delavci imeti velik in dober list, si ga morajo poskrbeti. Sredstvo je enostavno: Pomnože naj število njegovih odjemalcev, agitirajo naj, pridobivajo naj mu pridno naročnike, pa si bodo lahko ustvarili glasilo, ki jim bo dajalo ne le vse, kar mora v prvi vrsti dati socialističen list, ampak jim bo z raznovrstnimi poročili tudi lahko nadomestilo vsak drugi časopis.

Ker je to potrebno za delavce, vabimo z novim letom vse dosedanje naročnike, da obnove naročnino in jih prosimo radi njihove in splošne delavske koristi, naj se potrudijo, da pridobijo »Rdečemu Praporu« čim več novih naročnikov. Z združenimi močmi se lahko dosežejo najvišji cilji.

V tem zmislu želimo vsem svojim prijateljem srečno novo leto.

»Rdeči Prapor«

izhaja dvakrat na teden in stane:

	za Avstro-Ogrsko:
za celo leto	K 10:40
za pol leta	» 5:20
za četrt leta	» 2:60
mesečno	» —90
	za Nemčijo:
za celo leto	K 12:—
za pol leta	» 6:—
za četrt leta	» 3:—
	za Ameriko:
za celo leto	K 14:—
za pol leta	» 7:—

ne da sngerirati — od nikogar. Vse, kar je dosegel, si je trdo prislužil in zato sme biti ponosen.

Kakšno je bilo sploh to življenje! Samo prokletstvo! Peli so o lepoti mladosti, a bila je sama laž. Sama vprašanja. Kako se preživim? Kako bo začetkom meseca s stanovanjem? Kje dobiš novo instrukcijo? Ali ti dajo stipendij? Kako si kupiš toplejšo suknjo za zimo? . . . Kakor so leta potekala, tako so problemi naraščali. Včasih je šlo za krono, pozneje za desetake, včasih celo za stotake, In vsako vprašanje je bilo neizprosno. Misli, misli, išči, rešuj, odgovarjaj. Ali pa končaj pa pojdi za pisarja, k pošti, k železnici — če te vzamejo. Zagrebi ves dosedanj trud, vse nade, vso bodočnost.

Zoper take naskoke zahrbtnega škodljivega sovražnika je njegov ponos gradil nepremagljive nasipe in trdnjave. Ob vsakem novem vprašanju je vztrepetal, a takoj se je vrvaval, mu pogledal ostro v oči in našel odgovor. Vse do konca. In zdaj naj bi bil res konec. Vedno je tako mislil v svojih sanjah. Kajti njegova duša je znala tudi sanjati in čim okrutneje ga je zunanje življenje brcalo, suvalo v rebra, mu nastavljal nož na prsi in ga trpinčilo s prozo vsakdanjega kruha in denarja, tem več sijala in svetlih barv je prihajalo v njegove sanje, ki so prezirale sedanost in liki breztelesne prikazni blodile po krasni bodočnosti. Marsikatero uro so bile močnejše od življenja, pa so ga premagovale, da je moralo izginiti in na njegovo mesto so postavljale drugo življenje, polno

solnca in rož in melodij, polno radostnih odgovorov, a brez vprašanj. Njegova duša jim je verjela. Iz njihove zakladnice je zajemala vsak dan novo moč, da je nadomeščala tisto, ki se je obrabljala in porabljala v bdeči vsakdanjosti.

A zdaj bi moral biti čas, da bi se uresničile sanje. Konec bi moral biti vprašanj. Saj je dosežen cilj, ob katerem bi moral življenje razgrniti svoje lepote in svoja bogastva pred njim.

Vlak leze proti jugu, tako počasi, da ne more brzina pregnati sitnih misli. In solnčna svetloba ne da očem, da bi zadremale. Duša je silno potrebna počitka in bi rada sanjala, pa ne more, dokler jo motijo nadležne misli: Kaj bo zdaj? Kaj začeti? Advokatura? Sodnija? Ali ni bilo neumno tako zgodaj rigorozirati? Drugi tudi ne hite tako. A drugi ne čutijo tako živo, kaj je ponos. In drugim se niso v sanjah kazala vrata, s katerimi se odpirajo vrtovi . . . Zakaj se zdaj ne odpro?

Pred očmi so mu plesale številke. To so bila leta. Pri sodniji . . . ? Pri odvetništvu . . . ? Koliko je še poti do cilja? In dotlej — nova vprašanja, nove skrbi. Stari dolgovi in nove brige . . .

Polagoma se je zunaj začel zibati mrak, v vozu so se majale čudne sence, sopotnikom so se izpreminjali obrazi, kakor da so se nenadoma postarali. In potem so se oddaljvali. S mnilo se je in v srce je zlezla nerazložna žalost. Ropot koles je bil močnejši in njegov ritem je žugal — kdove kaj,

Razredna justica na Francoskem.

Idealisti, ki bi od srca radi videli, da bi se ljudem dobro godilo in da bi vladala pravičnost na svetu, ki bi pa tudi radi, da bi se vse to doseglo brez boja, se včasih tolažijo, da razredna nasprotja pojemajo. Če dosežejo delavci kakšno malenkostno zboljšanje brez štrajka, če sklene ta ali oni parlament kakšno malo socialno reformo, smatrajo to za same dokaze, da se kapitalizem in proletariat, kapital in delo zblizujejo. In takoj se jim zasanja, da se bodo zblizovali bolj in bolj, da sploh ni treba razrednega boja, ampak da bo nastala harmonija med gospodujočimi in izkoriščanimi — bogve kako!

Saj bi bilo prav lepo, če bi bilo res tako. Delavstvo bi se gotovo rajše potrudilo, da bi dopovedalo izkoriščevalcem, kakšne krivice trpi in kako potrebno je, da se odpravijo. Žal da je vse tako dopovedovanje bob ob steno. V avstrijski gosposki zbornici smo ravnokar videli, da pri visokorodni gospodi, ki sama zastopa kapital, ali pa ki ima z njim zveze, nič ne zaležejo besede, niti besede učenjakov, ki niso socialni demokrate in ki nimajo nobenih ožjih stikov z delavstvom. Vse, kar je dokazoval glasoviti profesor Filipović o potrebi zakona zoper žensko nočno delo, ni prepričalo in genilo večine gosposke zbornice; interesi žepa so ji bili več od vse znanosti in odklonila je zakon, ne da bi je bila količkaj pekla vest.

Razredna nasprotja so posledica gospodarskih razmer in razrednega gospodstva. Zato se ne dajo odpraviti drugače kakor z izpremembo gospodarskega sistema in sredstvo za to je razredni boj.

Kako malo volje imajo zastopniki vladajočega sistema opustiti ta boj, pokazuje ravnokar buržoazna justica na Francoskem. Kakor smo že poročali, so porotniki v Rouenu obsodili strokovnega tajnika Duranda na smrt, češ da je ukazal umor nekega stavkoka, ki je pa v resnici bil ubit v prepiru z drugimi in sicer v položaju, v katerem je bil alkohol glavni krivec.

Tukaj niso sodili objektivni sodniki, ki hočejo dognati čisto resnico; tožen in obsoben ni bil krivec, kateremu se je jasno do-

Potem je prišel sprevodnik in prižgal svetilko pod stropom. Motno je brlela in v tej medli svetlobi so se polagoma zmedle misli. Samo kakor utrinki so se še pojavljale in ničesar niso zahtevale. Tudi njim se je zahotelo pokoja. Polagoma so padale nekam v globočino kakor zadnji žarki večernega solnca nad morjem. In ko so izginile vse, je naekrat vstala ena, sama, jasna in pokojna.

Minka bo srečna, ko se vrne in ji pove, da je končano. Še brzojavil ji ni. Še spomnil se ni, da čaka nemara bolj željno od njega, kako se izvrši. Zdaj bo njena sreča tem večja, ker jo bo rešila dvoma. Vprašala ga bo, zakaj ji ni naznanil tisti hip morda bo nabrala ustnice v šobo, a nič mu ne bo zamerila, ker ve, da jo ljubi radi njene lepote in dobrote in radi njenega brezmejnega zaupanja, ki se ni omajalo niti v najtežjih urah?

Bodi zdaj že tako ali tako. Kar bo treba radi poklica, radi bodočih priprav in takih reči, sklene, ko bo doma . . . pozneje . . . saj se še ne mudi tako, kakor da gori . . . Pa bodisi da se je nekoliko motil v svojih sanjah, da bo treba še čakati . . . seveda . . . to nič ne de; sanje se vendar uresničijo, saj čaka Minka nanj in počaka, dokler bo treba. Njegova Minka, ki bi bila vredna, da jo naslika Michelangelo in opeva Petrarca. Uboga Minka! S svojimi skrbmi je šivala, kadar je bilo najhuje, da mu je pomagala pripravljati bodočnost, ki bo tudi njena. Bodi zdaj kakorkoli . . . Ta bodočnost bo lepa, posve-

kazala krivda. Na zatožni klopi je sedel socialist, na porotniški pa strastni nasprotnik socializma. Niti sence dokaza ni bilo za Durandovo krivdo, nobenega pametnega razloga ni bilo zanjo. A porotnikom se je zmrčal vid za pravičnost, videli so samo svojega razrednega nasprotnika in vodila jih je samo razredna strast. Obsodili so človeka na smrt!

Vzklicno sodišče je potrdilo smrtno obsodbo!

Ne le po Francoskem, temveč povsod, kjer se bojuje zavedno delavstvo za svojo osvoboditev, se razlega glasen klic protesta zoper justični umor, ki se ne popravi s tem, da predsednik republike pomilosti Duranda. Krvava sodba ni zadel obsojenega posameznika, ampak vse zavedno delavstvo. In proletariat odklanja milost, pa zahteva pravico!

Porotniki v Rouenu v svoji slepi strasti niso mislili, kakšne posledice izzivajo. Že napoveduje francoska socialna demokracija, da ne bo mirovala, dokler ne doseže revizije procesa. In strokovne komisije na Nemškem in v Avstriji so sporočile francoskemu proletariatu svojo solidarnost.

Pred leti je bil na Francoskem obsojen stotnik Dreyfuss radi veleizdaje. Trdil je, da je nedolžen, vendar so ga degradirali in izgnali na Hudičev otok. Dreyfuss je bil član bogate rodbine. Za njegovo nedolžnost se je potegoval denar, v službo pravičnosti so se postavili glasoviti umetniki kakor Zola. In dasi so imeli Dreyfusovi nasprotniki mogočno zaslonbo pri visokih častnikih, pri vojnem sodišču, v parlamentu, pri vladi, dasi je bil še enkrat obsojen, je končno pravica prišla na dan; v tretjem procesu je bil oproščen.

Kakor se je morala popraviti krivica, storjena bogatemu stotniku, tako se mora popraviti krivica, prizadeta ubogemu delavskemu tajniku. Za Dreyfussa je šel v boj kapital in glasovita imena. Teh pripomočkov nima Durand; ampak za njegovo pravico gre v boj zavedni organizirani proletariati, kajti Durandova pravica je pravica za svobodo se bojujočega delavstva.

Politični odsevi.

* **Delegacije** so zborovale v sredo in v četrtek ter so opravile, kar se je pred novim letom od njih zahtevalo: Dovolile so skupni vladi proračunski provizorij. Potem so šle zopet domov.

* **Socialno demokratični člani** avstrijske delegacije so se konstituirali kot klub in so izvolili sodruga dr. Ellenbogna za načelnika.

* **Za predsednika avstrijske delegacije** je bil izvoljen dr. Baernreither z 49, za podpredsednika pa dr. Glombinski z 52 glasovi.

* **Slavnostna otvoritev delegacij** je bila v četrtek v kraljevskem gradu v Budimu. Kakor je bilo že naznanjeno, je cesarja zastopal nadvojvoda Fran Ferdinand. Sprejem avstrijske delegacije je bil ob 11. dopoldne. V nje imenu je govoril predsednik dr. Baernreither, ki je seveda mlatil vdanostne fraze, da se je kar kadilo in zagotavljal, da bo delegacija dovolila, kar bo militarizem zahteval od nje. Nadvojvoda je odgovarjal, kar je ob takih prilikah navadno:

čena dvojici ljudi, ki sta v ljubezni trpela zanjo, in ljudem, ki trpe in bodo še trpeli za bodočnost, za oddaljeno srečo...

Njegov mirni pogled je bil uprt v brlečo svetilko. Medla svetloba je tiho plavala v njegove oči in polagoma so se spuščale trepalnice navzdol. S smehljajem na obrazu je zadremal.

Če bi bila Minka sama dobila akademični naslov, ne bi bila mogla biti srečnejša. Srca ji nič ni težila misel, da bo treba še čakati. Čemu se je nadejala doslej, se je zgodilo; tako se izpolnijo tudi druge nade, ki znajo brzdati želje, da ne polete čez mejo, kjer ni več ciljev, ampak razočaranje. Izpolnitev bo krasna, a tudi pričakovanje je lepo, vse lepše in lepše, čim bolj se krajša. In Minkin obraz je cvetel in njene oči so bile jasnejše od dne do dne.

Velimir pa se je zopet mučil z vprašanji. Ponosno veselje prvega hipa se še bolj in bolj umikalo nezadovoljnosti. Za ves trud in vse žrtve je plača premajhna. Čemu je nadkriljeval soščole, čemu so bili njegovi izpiti odličnejši, če ni zdaj nič več od drugih? Ali ne plava na njih ustnih porogljiv smehljaj, kadar mislijo, da jih ne opazuje? In nekateri ga nemara še pomilujejo, ker so ugenili, da ga vprašanja bolj tarejo kakor druge. Ali ni ponižan, ker ni povzvišen po zaslugi svoje preteklosti, polne marljivosti in žrtev, ki jih mnogo drugih ni poznalo?

(Konec prihodnjic.)

O miroljubnosti, o dobrih odnosih do drugih držav, ampak da se je vendar treba še dalje pripravljati in da bo zlasti treba za mornarico večjih izdatkov.

* **Izmed socialnih demokratov** so bili v odseke avstrijske delegacije izvoljeni: V odsek za zunanje zadeve Pittoni in dr. Soukup; v vojni odsek dr. Ellenbogen; v finančni odsek Seliger; v bosenski odsek Seliger, v petičijski odsek dr. Soukup.

* **Socialistični delegati** so vložili v avstrijski delegaciji interpelacijo na zunanjega ministra Aehrenthala radi izгона avstrijskih delavcev iz Prusije, dalje na vojnega ministra radi vojaških planinskih vaj na Tirolskem, pri katerih je šest vojakov smrtno ponesrečilo.

* **O proračunskem provizoriju** je delegat Seliger v imenu socialnih demokratov izjavil, da je temeljita razprava nemogoča, ker je vlada sklicala delegacije tik pred konec leta. Socialni demokratje glasujejo proti provizoriju s svojega načelnega stališča, s katerega se ne morejo odobrati vladne zahteve in smotri, katerim služijo.

* **Glavna seja avstrijske delegacije** je bila v četrtek popoldne. Zanimiva je bila vsled nastopa profesorja Masaryka, ki se je pričakoval. Masaryk je napadel grofa Aehrenthala in Forgacha radi znanih falzifikacij in je v glavnem razložil svoj nastop v enakem zmislu, kakor smo mi poročali ob priliki Vasičevega procesa. Pokazal je, kako je Aehrenthal od tistega trenutka, ko je bil trdil, da ni imelo avstrijsko poslaništvo v Belgradu nobenih zvez z Vasičem, korak za korakom nazadoval. Sedaj vendar priznava, da je Swientochowski sprejemal »dokumente« od Vasiča, toda baje ne vedo, da so falzifikati. Ko se je dokazalo, da je nekatere teh dokumentov pisala roka Swientochowskega, je Aehrenthal našel nov izgovor: Da je Vasič prinesel »dokumente« le na kratak čas, češ da bi jih lahko pogrešali v »Slovenskem Jugu«. In zato jih je baje Swientochowski prepisal. Toda kako bi bili »prepis« prišli Vasiču v roke? Aehrenthal pravi, da si jih je Vasič prilastil. A to bi moral biti čuden red pri poslaništvu, kjer bi bilo to mogoče. — Masaryk je navedel še druge podatke, po katerih je jasno, da je moral tudi Forgach občeovati z Vasičem. Tudi neki stotnik zagrebškega kornega poveljništva, ki je to priznal, je občeoval z Vasičem.

* **Grof Aehrenthal** je skušal v delegaciji enostavno utajiti Masarykove trditve. Plemeniti grof se sklicuje na izjave v časopisju, katere je — on sam objavil. O stvari, za katero gre, ni povedal ničesar, kratko malo ničesar. Njegovo nalogo so prevzeli krščanski socialisti in nemški nacionalci, ki niso znali nič drugega kakor osebno zabavljati Masaryku. Posebno smešno je bilo, ko je nemški radikalec Stransky poskušal »patriotično« govoriti. Ko pa je znani Gessmann hotel deklamirati o politični moralii, je pa moralo človeku slabo prihajati. Masaryk je končno izjavil, da še ni povedal vsega, kar mu je znano in tudi še ne »najhujšega«, a v glavnem zasedanju delegacije bo nadaljeval svoj boj do konca.

* **Voditelji čeških in nemških strank** so za 2. januarja povabljeni k deželnemu maršalu radi nadaljevanja spravnih konferenc. Položaj na Češkem se je baje zboljšal in pričakujejo od konferenc dober uspeh. Z ozirom na to se ima tudi zopet sklicati češki deželni zbor.

* **V ogrski delegaciji** je bil za predsednika izvoljen grof Avgust Zichy, za podpredsednika Ljudevit Lang. Proračunski provizorij je bil seveda tudi tukaj sprejet z veliko večino. Čemu bi pa vlada imela svoje mameluke?

* **Prihodnje delegacijsko zasedanje** se ima, kakor javljajo iz parlamentarnih krogov, začeti dne 23. januarja.

* **V Budimpešti** so socialni demokratje v sredo, na predvečer prihoda, prestolonaslednika priredili velik demonstrativen shod, na katerem so napovedali najostrejši boj za splošno volilno pravico.

* **Za stavbo dridnavtov** hoče vojna uprava od delegacij zahtevati 304 milione kron; ta svota naj bi se razdelila na pet let in sicer naj bi prišlo v proračun za leto 1911. že 55 milijonov.

* **Med ogrskim trgovinskim ministrom** in poveljništvom avstrijske mornarice je baje prišlo do sporazuma glede gradnje dridnavtov v toliko, da se bo četrti avstrijski dridnavt gradil na Reki in sicer v ladjedelnici »Danubius«, to pa le pod pogojem, da se bo ladjedelnica »Danubius« izkazala kot za to delo popolnoma pripravno in sposobno. Torej na mesto dveh že štiri dridnavte!

* **V ruski dumii** je vložila frakcija oktohrstov interpelacijo glede dijaških nemirov v Odesi. Interpelacija zatrjuje, da se je med mirno zbirajoče dijake pomešalo nekaj agentov provokaterjev, ki so nenadoma in

brez povoda začeli streljati v strop ter nato, ko je dijaštvo postalo vsled tega nemirno, začeli streljati naravnost v dijaške mase. En dijak je bil na ta način težko ranjen. Policija pa proti tem agentom-provokaterjem ni ničesar ukrenila in jih niti aretirala ni. Interpelacija zahteva strogo preiskavo proti oblastvom in policiji.

Domače vesti.

Ljubljana in Kranjsko.

— **Volilski imeniki za ljubljanske občinske volitve** so vendarle dogotovljeni. Delo je bilo vprav velikansko, ker je bilo vpoštovati mnogoštevilne izjeme in posebnosti, katere predpisuje novi volilski zakon. Vzlic temu je bilo dokončano v sorazmerno kratkem času. Prvi razred šteje 1508, drugi 3446 in tretji 9005 volilnih upravičencev. Vseh volilcev je torej 13.959 — torej številno, kakršnega pri nas dozdaj nismo bili navajeni.

— **Svojega krščanstva**, namreč klerikalnega krščanstva, ki ga ni učil noben Kristus in oznanjeval noben evangelij, ne more ob nobeni priliki zatajiti katoliški »Slovenec«. »Ljubite svoje sovražnike«, je propovedoval tisti, čigar rojstvo je te dni cerkev slavila z vsem svojim agitatorskim sijajem. »Zadavi tistega, ki ne trobi v tvoj rog«, pa je vsakdanje geslo katoliškega glasila. Na drugem mestu poročamo o kričeči sodbi francoskih porotnikov zoper strokovnega tajnika Duranda. Naš prostor je pičel in nam ne dovoljuje, da bi objavili obširno poročilo o vsej obravnavi. A kdorkoli je objektivno zasledoval to razpravo, se je moral prepričati, da to ni bil pravosoden proces, ampak z justičnimi oblikami maskiran boj izkoriščevalcev proti zastopniku organiziranega delavstva. »Slovenec« je dnevnik. Rad se postavlja kakor velik, dobro poučen list. Mno-goštevilno uredništvo ima in če bi bil imel količkaj dobre volje, bi se bil lahko natančno poučil o procesu. To bi bil naravnost moral storiti, ker je pisal o procesu. Toda »Slovenec« zopet ni šlo za to, da bi podal svojim čitateljem resnično poročilo. Durand je bil obsojen in katoliškemu lažnivcu ne prihaja niti na misel, da ima pošteno časopisje še druge naloge kakor blatiti nasprotnika. Obsodba, ki so jo izrekli krivični francoski porotniki, zadostuje »Slovencu«, da spušča iz zasede svoje strupene pušice zoper socialne demokrate in zavedne delavce sploh. Kakor rouenski porotniki, tako obsoja Duranda tudi »Slovenec«. Kajti Durand je socialist in kaj more katoliškega »Slovenca« bolj veseliti, kakor nesreča političnega nasprotnika? Porotniki v Rouenu in gospodje pri »Slovencu« so meso enega mesa in kri ene krvi. Enake duše kakor tiste, ki so pred davnim časom izvršile justični umor nad Jezusom Nazarencem.

— **Neki katoliški župnik v Dalma-ciji** je bil prav pred kratkim obsojen na več let ječe, ker je dal neko sorodnico s Štajerskega umoriti. Z njim je bila obsojena tudi njegova »gospodinja«. Slučaj je zbudil mnogo zanimanja. Obravnava je bila zelo obširna, trajala je skoraj cel teden, zaslišalo se je mnogo prič in časopisje je veliko poročalo o stvari. A ljubljanski »Slovenec« je o procesu molčal do zadnjega, še le ko je bila izrečena sodba, je objavil prav kratko notico med brzojavami in kakor v opravičenje dejal, da je bil župnik velik italijanaš. O Durandu, ki je bil po krivem obsojen in čigar proces se ni izvršil tako blizu kakor proces »sobrata« morilca, je vedel »Slovenec« desetkrat več povedati. Tako je poštenje katoliškega lista!

— **Nova numeracija ljubljanskega mesta**. Obenem z ljudskim štetjem se ima v Ljubljani ob koncu tekočega desetletja izvršiti nova numeracija. Pri tej numeraciji se morajo vpoštovati vse izpremembe, ki so se v zadnjem desetletju izvršile med ljubljanskimi hišami. Veliko ljubljanskih hiš dobi vsled tega nove številke in seveda, ko bo vlada to numeracijo končno odobrila, tudi druge hišne tablice. Mestni magistrat je na to dejstvo pri razdelitvi popisovalnih tiskovin že jemal ozirom in to označil pri ovojnih polah. Pri vsaki ljubljanski hiši, ki ima vsled nove numeracije dobiti drugo hišno številko, sta namreč označeni na ovojni polji dve številki in sicer: na prvem mestu bodoča, od-slej veljavna; na drugem mestu (v oklepu) pa stara, dosedaj veljavna. To hodi hišnim gospodarjem v pojasnilo, da ne bo nobenih nepotrebnih dvomov in zamenjav pri popisovalnih tiskovinah. Izpremembe so bile pa neizogibne, ker se je v Ljubljani v zadnjem desetletnem obdobju demiralo 32 starih in zgradilo 299 novih hiš, dalje ker je v tem času nastalo 53 novih ulic, bodisi popolnoma novov, bodisi iz delov starih že obstoječih, bodisi prekrščenih.

— **Ljudsko štetje**. Mestni megisirat je razposlal na vse ljubljanske hišne gospodarje popisovalne listine, to je ovojne pole, naznanilnice in podučila. Poskrbel je tudi za to, da so one stranke, ki se za to zanimajo, prejele uzorne primerke, kako sestavljati naznanilnice. Če kdo vsled neljube pomote vendarle ne bi bil prejel popisovalnih tiskovin, ali če kdo želi dobiti še uzorce o sestavljanju naznanilnic, naj se oglasi ob uradnem času v magistratnem ekspeditu, kjer jih dobi.

— **Leta 1892. rojeni mladeniči** stopijo s 1. januarjem 1911 v črnovojno dolžnost. Zaradi zabeležbe rabijo pristojne občine o teh mladeničih več podatkov, kakor šolska izobrazba, posel, pristojnost itd. V Ljubljani rojenim in pa zunaj rojenim, v Ljubljano pristojnim mladeničem se je do 31. decembra t. l. zglasiti v mestnem vojaškem uradu, v »Mestnem domu«, I. nadstropje. Bolne, odsotne in zadržane mladeniče morejo zglasiti tudi sodniki ustno ali pismeno v omenjenem uradu.

— **Vojaškotakšno zglaševanje** se prične dne 2. januarja 1911. Zadnje dni meseca januarja je po navadi velik naval vojaških pristojbnikov, da je treba dolgo čakati. V interesu pristojbnikov je, da se zglase prve dni meseca januarja. Tiskovine za zglaševanje ima mestni vojaški urad od 1. januarja dalje na razpolago.

— **Detomor**. Dnevno časopisje je te dni poročalo o mladem dekletu, ki je skrivaj porodilo, pa zadavilo otroka in ga vrglo v vodnjak. Na njeno nesrečo so našli trupelce in izsledili mater. Protiklerikalni časopisi dodajajo z neko naslado, da je bila detomorilka — Marijina hči. Stvar pa vendar ni tako pikantna, kakor je žalostna. V zadnjih dveh, treh letih je bilo v naših krajih več takih slučajev. Z nekaterimi se je bavilo tudi sodišče in spominjamo se na par obravnjav, ki so dovršile z oprostivijo obtoženke. Človeški čut pač težko prenaša misel, da je bilo komaj porojeno življenje uničeno, ne da bi se krivica kaznovala. Toda vprašanje je vendar, če bi se to res zgodilo, ako bi bila obtožena mati obsojena. Kajti — kdo je v tem slučaju pravi krivec? Neporočena mati — to je v naši družbi huda beseda; z njo je združena sramota, otežčanje zaslužka, gmotne težave. In porodnici, osamljeni, včasih od vseh zapušteni, zmedeni in potrji, se prikazujejo vse te težave še veliko večje in hujske nego so v resnici. Da v takih obupnih trenutkih dozori zločin, ni preveliko čudo. Če je bila mati sicer pobožna ali ne, je precej vseeno. Da članstvo pri Marijinih hčerah ni nobeno varstvo zoper ljubezen in prirode nagone, je tudi brez takih žalostnih slučajev jasno, kakor sploh take družbe ne morejo ustvarjati in pospeševati nič dobrega. Pač pa bi taki žalostni slučajji lahko poučili klerikalce, da ni zdravo, iskati pezdirlja v očesu bližnjega, ko je v lastnem brun.

— **Silvestrov večer v Spodnji Šiški** priredi podružnica državnih železničarjev Splošnega strokovnega in pravovrstenega društva v gostilniških prostorih pri »Anžoku« (gostilna g. Reberšaka). Sodeloval bo pevski odsek »Vzajemnosti« in godba ad hoc. Poskrbljeno je za raznovrstno zabavo, tudi za ples. Začetek ob 7. zvečer. Vstopnina 40 vinarjev.

— **Železniška nezgoda**. Brzovlak št. 2., ki odhaja iz Ljubljane ob pol 12. opol. je v četrtek obstal v Kresnicah, ker se je stroju pokvaril mehanizem. Iz Ljubljane je odšla ob 3/41. popoldne pomožna lokomotiva, ki je brzovlak potem z enourno zamudo peljala do Maribora.

— **Nesreče**. Posestnikov sin Franc Pavlin iz Ljubnega je hotel pred kratkim prodati svoj revolver nekemu tujemu delavcu. Ta je pregledoval revolver in je pred hišo za poskušnjo enkrat ustrelil. V tem trenutku je prišel enajstletni Janez Praprotnik iz hiše, katerega je strel zadel v vrat. Poškodba je težka. — Na Šmarni gori je te dni neka krava sunila 14letnega posostnikovega sina Franca Šetino v trehuh in ga je težko poškodovala. — Strojevodu državne železnice Leopoldu Jezeršku iz Spodnje Šiške je med vožnjo padla tleča iskra v desno oko. Oko je težko poškodovano. — V tovarni v Jesenicah je Marija Plut po nesreči vtaknila desno roko v nek stroj. Tri prste ji je pri tem težko poškodovano. — Tovarniška delavka Marija Koleša iz Ljubljane se je pred kratkim vsled nepravilnosti polila z vrelo vodo ter se zelo opekla.

Trst.

— **Delavsko izobraževalno društvo v Šklednju** priredi v soboto dne 31. decembra 1910 v veliki dvorani Sancin-Čimot v Šklednju veliko pevsko veselico, pri kateri bo sodelovala odlična godba in pevski zbor »Delavskega izobraževalnega društva na Verdici«, ki bo pel lepe domače delavske pesmi. Pripravljena je tudi loterija s krasnimi do-

Dober tek!

Zdrav želite imamo in nič nas ne tišči v želodcu, nobenih bolečin, odkar jemljemo Fellerjeve odvajajoče rabarbarne praške z znamko »Elsapillen«. Pravimo Vam iz izkušnje, poskusite jih tudi Vi, urejujejo blatenje in pospešujejo prebavo. 6 škatlic franko 4 K. Izdeluje jih le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg št. 252.

H. SUTTNER urar, prva največja domača
exportna tvrdka ur, zlatnine
in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška-var-
stvena znamka: „IKO“

cenik zastoj in
poslamine prošto

bitki in šaljiva pošta. Prodajale se bodo spominke razglednice. Po veselici ples. — Začetek veselice ob 9. zvečer in bo trajala do 4. zjutraj. Vstopnina: Gospodje 1 K, gospe 60 vin. Vstopnice se lahko že sedaj dobe v »Gostilni Paolo« in v društvenih prostorih od 7. do 9. zvečer. Na dan veselice se bodo prodajale vstopnice pri vrodu na veselico.

— **Veliko novoletno veselico** priredi Ljudski oder v nedeljo, 1. januarja 1911. ob 8. zvečer v veliki dvorani »Delavskega Doma«. Na sporedu je petje, godba, dramatična predstava, loterija in ples. Prvi del obsega sledeče točke: 1. A. Nedved: »Dijaška«: možki zbor; 2. V. Klaič: »Svracanje« samospjev; 3. H. O. Vogrič: »Lahko noč«; 4. A. Nedved: »Na straži«; 5. N. N.: »Delavski pozdrav«. Zadnje tri točke poje možki zbor. Potem sledi predstava komedije v enem dejanju »Uspeh«. Spisal jo je Etb. Kristan, sodeluje pa P. Poorski, Jerica Topličeva, Kristina Jakličeva, Leonina Leonova, Matko Lovko, Marija Muha, Ivan de Grun, Primož Deževnik, Rudolf Golouh, M. Kristopolis, Draga Vrabc. Po novoletnem pozdravu sledita tombola in ples. Pričakovati je, da se tržaško delavstvo udeleži te veselice v čim večjem številu.

Goriško.

— **Klerikalci in liberalci v Podgori.** V nedeljo, 11. t. m., se je vršil v Podgori shod, na katerem je bilo na dnevnem redu ljudsko štetje. Shod so sklicali klerikalci, seveda na tak način, da je bila udeležba zelo pičila. Ljudsko štetje je res velikega pomena za Slovence in vendar se zato zelo malo zanimajo, kar je izpričal nedeljski shod v Podgori, ki je pokazal tudi naše narodnjake v pravi luči. Ko je podgorski kurat otvoril shod in rekel navzočim, naj si izvolijo predsednika, ga ni bilo človeka, ki bi bil imel korajžjo predlagati koga in par minut je minilo, ne da bi se kdo oglašil, tako da se je nekaterim sodrugom, ki so bili navzoči, zadrželo težko čakati in je eden njih predlagal, naj bo predsednik otvoritelj shoda, ne da bi se iskal drugi. Govoril je dr. Breclj iz Gorice, ter v deset minut dolgem govoru razložil poslušalcem, kako se jim je pri ljudskem štetju zadržati. Da so ga poslušalci kaj razumeli, je zelo dvomljivo, kajti kar se na kratko sliši, se tudi na kratko v glavi drži. In če so si tudi kaj zapomnili, je prišel pa neki Brajnik iz Pristave v Gorici ter štrono zmešal. Mož, ki sedi z dr. Brecljem v pripravljalnem odboru za ljudsko štetje v Gorici, se je oglašil za besedo ter začel pripovedovati, da v Podgori ni treba takih shodov in v svoji navdušenosti skoro jokaje rekel, da je v Podgori slovensko starešinstvo (to nima časa za take reči, ker mora delati za »gospodarska« vprašanja! Op. dop.) za to ni treba shodov za ljudsko štetje, pač pa da jih je treba na meji, v Ločniku, Korminu i. t. d. Na mejo pojdemo, v Podgori ni treba, v Podgori ni treba, na mejo pojdemo! V svoji navdušenosti je celo zakričal: V mejo pojdemo, in tam naredimo našo sveto dolžnost. Mož je pozabil, da sedi v tistem odboru, ki ima nalogo, sklicavati take shode in ki mu do zdaj še ni prišlo v glavo pohiteti na mejo. In temu možu so podgorski liberalni (oje!) backi ploskali, kakor da bi govoril kdo ve kak govornik in povedal bogve kaj. Ko je Breclj govoril, so godrnjali, češ, to mi že znamo, naj pove kaj drugega; kaj je treba takih shodov, saj Podgora ni v nevarnosti! A ptiki! Dan na dan kričijo in tarnajo, da se »zadnji steber« slovenskega ozemlja ruši, ko pa vidijo, da druge stranke sklicujejo shode, je za nje vsa nevarnost proč. O, da bi oni imeli kakšno veselico, kako bi vpili: Vsi v Podgoro, ker je narod v nevarnosti. Ej, gardelini! Če mislite reševati narod, kakor ste ga reševali tisto noč po volitvi župana, potem ste res naprednjaki. O škandalu, ki ste ga tisto noč naredili, nismo še nič pisali, ostane pa zapisan v podgorski zgodovini za vedno in pri vsaki priliki vas ga bomo spominjali. Kakor povedano, so bili zaradi nedeljskega shoda naši »narodnjaki« vsi iz sebe. Najbrž zato, ker so shod sklicali klerikalci in med njimi ni nič kaj prijateljskega, temveč osebno sovražstvo. Zato ves ta krik. V torkovi »Soči« so med drugim povedali, da sklicujejo podgorski soc. dem. baje shod glede ljudskega štetja na dan sv. Štefana. Povejmo jim, da in sicer ob 3. pop. Če potrebno prihodnjič še kaj.

— **Podgora.** Pretekli teden se je tukaj vršil sestanek org. zidarjev. Razpravljali so o organizaciji in drugem. Izvolili so si za blagajnika sodruga Edvarda Okrogliča, namesto rajnega sod. Perkota, ki se je pretekli mesec ponesrečil. Zidarji, ki potrebujejo pojasnil, naj se obrnejo do njega. Priporočamo vsem, da si dopolnijo članske knjižice z znamkami, da ne zaostanejo s prispevki, ker bi bila to njih lastna škoda.

— **Gorica.** V nedeljo 18. p. m. se vrši v Gradiški druga deželna konferenca italijanske soc. dem. stranke na Goriškem. Kot delegat za dež. pol. odbor jugoslov. soc.

dem. stranke na Goriškem je določen sod. Val. Komavli.

— **Sodrug** na Goriškem si lahko prekrbe žepni koledar pri deželni organizaciji. Pošlana je bila vsem organizacijam tozadevna okrožnica, v kateri se priporoča vsem sodrugom, naj si naroče koledar, ki je za delavce potreben. Vsak sodrug si mora kupiti koledar.

Po zaključku lista smo sprejeli: Volitve v zavarovalnico zoper ne-zgode

so se vršile 29. t. m. Izid je sledeči:

III. kategorija.
Socialna demokracija 55 glasovnic 5084 glasov
Slovenski klerikalci-liberalci 75 gl. 3328 glasov
Pagninijeva Del. zbornica 53 gl. 971 glasov
Izvoljeni socialni demokratje.

IV. kategorija.
Socialni demokratje 182 glasovnic 2238 glasov
Slov. klerikalci-liberalci 584 gl. 10.065 glasov
Pagninijeva Del. zbornica 353 gl. 6208 glasov
Izvoljeni slovenski klerikalno-liberalni kandidati.

V. kategorija.
Soc. demokracija 18 glasovnic 1032 glasov
Slov. klerikalci-liberalci 43 glasovnic 2108 glasov
Pagninijeva Del. zbornica 44 gl. 2840 glasov
Izvoljeni kandidati Pagninijeve del. zbornice.

Razsodišče.
Soc. demokracija 486 glasovnic 23.536 glasov
Slov. klerikalci-liberalci 1308 gl. 26.062 glasov
Pagninijeva del. zbornica 453 gl. 8.051 glasov
Izvoljeni slovenski klerikalno liberalni kandidati.

Socialna demokracija je z glasovi napredovala. Ako so slovenski klerikalni liberalci zmagali v razsodišču in IV kategoriji, se imajo zahvaliti samo slepariji. »Slovenec« et kompanija ni treba da se bahajo, saj vemo da katoliška tiskarna ni hotela izročiti delavcem glasovnice, če prav so si ti izvolili svojega delavca zaupnika. Torej zmagali so s sleparijo, ki je ne morejo utajiti. Poleg tega pa je z zmago del. zbornice in z bojem ki smo ga imeli z njo, jasno razvidna laž slovenskih narodnjakov, da smo mi združeni z italijanskimi nacionalci. Toda za danes bodi povedano samo, da je že vse preskrbljeno, da bodo volitve razveljavljene.

Umetnost in književnost. Slovensko gledališče.

Humperdinckova pravljica opera »Janko in Metka« (Hänsel und Gretel), ki se je v terek prvič v letošnji sezoni izza daljšega presledka pela v ljubljanskem slovenskem gledališču, je učinkovala kakor osvetožujoča sapa, če se pride iz lokala, v katerem se vsakovrstni parfumi mešajo z duhom opojnih pijač. Bilo bi nekoliko deplasirano, pisati oceno o delu, ki se poje že sedemnajst let po vseh večjih opernih odrih, pa so že najbolj poklicana peresa podajala točne analize in kritike o njem. Kakor je čarobna glazbena pravljica povsod osvojevala poslušalce in zmagovala, tako je tudi pri nas dosegla najopravičenejši uspeh. »Janko in Metka« je delo, ki učinkuje s svojo pristno umetnostjo. Glazba je moderna in individualna, a ne deluje s tisto wagnerovsko silo, ki se zdi še danes marsikomu pretežka in pobijajoča, temveč se ljubeznivo laska posluhu, da srka uho dražestne melodije kakor za večnost. Prav tu se kaže razlika med čisto umetnostjo in tistimi fabrikati, ki jih razni moderni komponisti mečejo na trg, češ da hočejo biti občinstvu razumljivi. Bolj »popularna« bo težko kakšna glazba kakor Jankova in Metkina, ki zajema svoje motivne snovi iz znanih narodnih, oziroma otroških, starih pesmi, ki od začetka do konca ne postane niti za hip dolgočasna, pa se vendar tudi za hip ne oddalji od prave umetnosti. Kakor je pravljica sama polna humorja, tako je kompozicija ljubeznivo šaljiva, mestoma celo razposajena, vpleteni so tudi plesi, a dasi operira pravljica — seveda — z romantiko, z nadnaravnimi prikaznimi, z angeli, duhovi in čarobijami, je vendar vse naravno, to se pravi neprisiljeno, enotno in složno. In ravno to je tisto, kar se imenuje umetniško. To je tisto, česar moderni komponisti operet ne dosežejo, ne zato ker komponirajo operete, ampak zato, ker se v njih ne znajo povzpeti do umetnosti. — Uprizoritev v ljubljanskem gledališču je bila dostojna in je pričala, da se je v priprave vložil pošten trud. Orkester, ki je pod Czajankovim vodstvom, seveda če abstrahiramo od stalnega ljublj. pravila, da je vsaka premiera pravzaprav glavna skušnja, jako precizno in karakteristično absolutno uverturo, si je pridobil posebno zaslug z diskretnim spremljevanjem, ki je vendar spravilo vso lepoto partiture do popolne veljave. Na odru sta imeli gospodični Thalerjeva in Šmidova glavni vloži kot Janko in Metka ter sta, seveda vpošteva je naše razmere, od katerih se ne morejo zahtevati kvalitete dvorne opere, prav odlično odpele in odigrali svoji partiji. Gdca Peršlova je pela mater in pokazala, da je njen lepi alt vse nege vreden. Gd. Peršl kot oče bi bil dober, a zdelo so nam je, da je svojo par-

tijo, ki ne zasluži tega, nekoliko bagateliziral. Gdca. Nadasova je imela večšo Hrustalko; ne vemo, če je bila zopet indisponirana, čemur so ob sedanjem vremenu ne bi bilo čuditi; vsekakor se je njena partija preveč izgubila. Prav nežno je gdca R. Peršlova odpela partiji obeh škratov. Zbor, ki ima še le v tretjem aktu nekaj petja, je bil dober. S priznanjem je treba omeniti režijo g. Nučiča, ki je s skromnimi sredstvi storil vse, kar se je dalo. Dekoracije so bile pravljicnemu značaju primerne, nastop angelov okusen in celo čarobije so precej dobro funkcionirale. Le ježa po zraku je imela v sebi nekoliko neprostovoljne komike; lega čarovnice v zraku je bila preveč »nadnaravna« in iluzijo je motila natančno vidna vrv. Nemara bi se dala še ta malenkost popraviti. Potem bi inscenacija zaslužila popolno priznanje.

Ivan Sedmak
Sv. Križ pri Trstu
želi vsem sodrugom
veselo novo leto!

Uredništvo in upravništvo
„Rdečega Prapora“
p. f.

Veselo poročilo!
posebno onim, ki se čutijo onemogle in slabotne.

Kri! Zajtrk si pribavijo, ga imajo tisti, ki ne pijejo drugega

Moč! nego dr. pl. Trnkoczya

Zdravje! sladni čaj, ki ga imenujemo „Sladin“.

50% prihranka! nasladno in redilno živilo

Okusno! prve vrste. - Obnem senzacionalno bojkotno sredstvo proti živilskemu oduštvu. Dobiva se povsod, tudi pri trgovcu. Zavoj 1/4 kg velja 50 h. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev. Glavna zaloga lekarna **Trnkoczy v Ljubljani** (poleg rotovža).

Zagrebski
Franck
kot ljubiteljsko znamenje pridatek za kavo!
priporočajmo kot priznana najboljši

Kavarna
„Unione v Trstu“
ul. Caserma in Torre Blanca
— se priporoča. —

Veselo novo leto
želimo vsem svojim cenj. članom in odjemalcem. Zahvaljujemo se za iskazano zaupanje in se priporočamo za nadaljno naklonjenost. — Z vsem spoštovanjem —
Združeni čevljarji — Wolfove ulice.

Čevljarski obrti Josip Breskvar - Karol Kordelič
želita cenj. naročnikom in odjemalcem
srečno novo leto!
Zahvaljujeta se za sedanje zaupanje in se najtopleje priporočata za nadaljne naročbe.

Peter Stepiš, vinski trgovec, Sp. Šiška št. 256
želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znaneem
srečno in veselo novo leto!

Veselo novo leto
želi cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
Franjo Golob
mesarinprekajevalec
v Spodnji Šiški šte. 50.

F. WEILGONI
modna trgovina za dame in gospe.
Sp. Šiška št. 67^a
se priporoča ter želi vsem cenj. odjemalcem

srečno novo leto!
Vsem cenj. obiskovalcem moje brivnice želi
veselo novo leto
ter se priporoča
Sp. Šiška št. 111. **Ljudevit Kirinič,** briški mojster.

Načelstvo
OBČ. KONS. DRUŠTVA
V ZAGORJU OB SAVI želi vsem članom
srečno in veselo novo leto!

Podpisani gostilničar
„DELAUSKEGA DOMA“ v Trbovljah
kličem vsem članom
veselo novo leto!
Kokalj Dominik.

Občno konzumno društvo v Trbovljah
želi vsem članom
srečno novo leto!
Vodstvo kon. društva.

Pivnica Laški trg
— Podpisani se priporoča vsem cenjenim gostom ter jih vabi na mnogobrojni obisk. —
Stregel bom vedno s svežim pivom, z dobrimi vini ter s toplimi in mrzlimi jedili. — Z odličnim spoštovanjem
Mihael Lapornik, gostilničar v Laškem trgu.

Janko Marušek, brivec v Zagorju./S.
želi vsem svojim obiskovalcem brivnice

veselo novo leto

ter se jim tudi za leto 1911 priporoča.
Zagotavlja jim najboljšo postrežbo.

Vsem cenjenim odjemalcem želi

veselo novo leto

Josip Rossi,
vinožrtec v Zagorju ob Savi.

Josip Repovš, krojaški mojster v
Zagorju ob Savi, se zahvaljuje vsem sodrugom
in prijateljem za dosedanje naklonjenosti ter se
priporoča tudi za naprej. Tem potom želi vsem

srečno in veselo novo leto! SREČNO NOVO LETO!

Veselo novo leto

želim vsem cenjenim obiskovalcem
moje gostilne ter se priporočam

Marija Govešek,
Toplice pri Zagorju ob Savi.

Veselo novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem ter se priporoča
Zoke, Zagorje.

Janko Poček,
trgovec.

FERDO MOTNIKAR, naznanja, da izvršuje vsa v
URAR IN ZLATAR njegovo stroko spadajoča
V ZAGORJI OB SAVI dela po zelo zmernih cenah.
Tudi novo blago, ure, verižice, prstane in uhane pro-
dam po zmernih cenah. Priporočam se za obilen
obisk ter želim vsem svojim odjemalcem

Vsem cenjenim gostom znancem in prijateljem želiva
srečno novo leto!

Ob enem uljudno naznanjava, da z 1. jan. 1911 opu-
stiva kavarno „Iirija“ — a dne 1. februarja pa
otvoriva popolnoma na novo opremljeno

kavarno „Pua“.

Zahvaljujeva se za dosedaj izkazano zaupanje ter se
i v bodoče priporočava toli laskavi naklonjenosti slav.
občinstva. — Z velespoštovanjem

Štefan in Ana Miholič.

Zapomni, ne zabi:
Bolani ali zdravi,
Le »FLORIAN« rabi,
Želodcu bo prav!

je krepčilo želodca

potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2.40
Kabinetna kakovost . . . 4.80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso
z velikim uspehom porabil, katero iz srca
priporočam v veliko korist vsaki družini
ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim,
blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše
tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

Posestnik in premirani medvedji
lovec v Koritnicah, pošta Knežak
pri Št. Petru na Krasu.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir.

S. Benisch

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rde-
čega, modrega, be-
lega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga,
120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolg,
60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovit-
nim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh
24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglav-
nice 3, 3-50 in 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm
šir. 13, 14-70, 17-80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga,
70 cm šir. 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz
močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm
široka 12-80 in 14-80 K, Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za
neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr.
S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

Ali ste že dobili fonograf zastoj?

Da povsod vpeljem svoje izborne
najnovejše valjarje, imenovane —
„Goldhari“, sem se odločil, da
razdelim 2500 fonografov. —
Zahtevajte prospekt, obenem vpo-
šljite 10 vinarско znamko in lahko
prejmete zastoj in colnine prosto.
krasen koncertni fonograf.

I. fonografski uvoz L. Lövin
Dunaj VI. Gumpendorferstrasse 111/XXIII.

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo

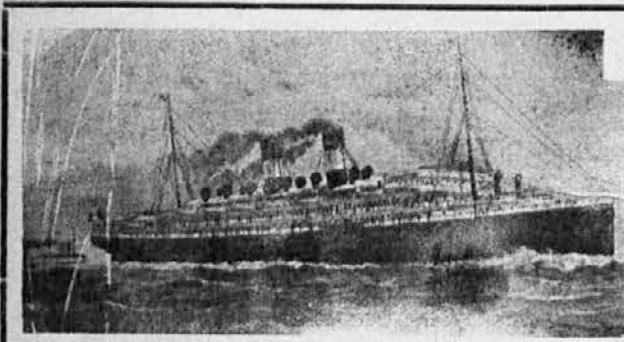
s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije c. 11 (Kolizej)

Zaloga pohištva

lastnega izdelka in
tapetniškega blaga.

Izvršuje vsa mizarška stavbna
dela.

Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani

Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

AVSTRO-AMERIKANA

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je
z vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopalj i. t. d.
Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:
SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26

Klobuke, cilindre in čepice
v najnovejših faconah in
velikih izberah priporoča

Ivan Soklič. Založnik c. kr. avstrij-
skih držav. uradnikov.
Ljubljana, Pod trančo št. 2.

Postaja električne železnice.